

Sygn. akt **XXVII Ca 3053/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Staszewska
Sędziowie:	SO Agnieszka Fronczak (spr.) SR del. Katarzyna Małysa
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Skrzeczkowska

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2016r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. G. i W. G. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powodów i pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie

z dnia 30 marca 2016 r., sygn. akt I C 2343/15

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzone w jego punkcie pierwszym na rzecz każdego z powodów kwoty podwyższa do 3469,94 (trzy tysiące czterysta sześćdziesiąt dziewięć 94/100) złotych, a kwotę zasądzoną w punkcie trzecim podwyższa do kwoty 1895,60 (jeden tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt pięć 60/100) złotych;
- oddala apelację powodów w pozostałym zakresie;
- oddala apelację pozwanego;
- zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz M. G. i W. G. (1) solidarnie kwotę 1400 (jeden tysiąc czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

SSR del. Katarzyna Małysa SSO Joanna Staszewska SSO Agnieszka Fronczak

Sygn. akt **XXVII Ca 3053/16**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 sierpnia 2015 r. powodowie M. G. i W. G. (1) wnieśli przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. o zapłatę na ich rzecz kwot po 3.469,94 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty uiszczonej tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie solidarnie od powodów na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik pozwanego zakwestionował roszczenie powodów co do zasady i co do wysokości.

Wyrokiem z dnia 30 marca 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz każdego z powodów, to jest M. G. i W. G. (1) kwotę po 1.471,44 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 września 2015 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie powództwo oddalił oraz zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów 90,30 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Podstawą wydania powyższego wyroku były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd Rejonowy:

W dniu 23 maja 2006 r. między M. G. i W. G. (1) a (...) S.A. z siedzibą w W. (poprzednio (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą w W.) została zawarta umowa numer (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem (...) na kwotę 533.000,00 złotych na okres 360 miesięcy.

W § 3 ust. 4 umowy kredytu wskazano jako prawne zabezpieczenie kredytu ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu w (...) S.A. na 36-miesięczny okres ubezpieczenia w wysokości 3,50 % różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym Kredytobiorcy, a wkładem wniesionym faktycznie przez Kredytobiorcę, tj. 3.977,00 złotych. Jednocześnie zastrzeżono, że jeśli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia, nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, ubezpieczenie będzie podlegało automatycznej kontynuacji, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie mógł przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata kredytu. Kredytobiorca upoważniał (...) do pobrania środków na opłacenie składki z tytułu kontynuacji ubezpieczenia z rachunku wskazanego w § 6 bez odrębnej dyspozycji. Nadto jako prawne zabezpieczenie kredytu na okres przejściowy do czasu przedłożenia w (...) odpisu księgi wieczystej nieruchomości potwierdzającego prawomocny wpis hipoteki ustanowionej na rzecz (...) wskazano m.in. ubezpieczenie kredytu w (...) S.A. i (...) S.A.

Podstawą zawarcia umowy kredytu był wniosek kredytowy złożony przez M. G. i W. G. (2) (po zmianie nazwiska: G.) w dniu 4 maja 2006 r. sporządzony na formularzu udostępnionym przez (...) S.A. z siedzibą w W.. Wnioskowana kwota kredytu wynosiła 533.000,00 złotych, zaś okres kredytowania określony został na 360 miesięcy. Jako proponowane zabezpieczenie spłaty kredytu wskazane zostały: hipoteka na kredytowanej nieruchomości, weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową oraz cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych. W przedmiotowym wniosku, jako zabezpieczenie przejściowe kredytu, zaproponowane zostało, między innymi, ubezpieczenie kredytu. Wnioskodawcy wskazali ponadto, że posiadają mieszkanie (M2) o wartości 140.000,00 złotych oraz mieszkanie (M3) o wartości 160.000,00 zł.

Decyzją kredytową z dnia 15 maja 2006 r. nr (...) S.A. z siedzibą w W. przyznał M. G. i W. G. (2) kredyt w wysokości 533.000,00 złotych. Jako prawne zabezpieczenie kredytu wskazano hipotekę łączną kaucyjną na nieruchomości położonej w G. przy ul. (...), dom mieszkalny nr (...), przelew na rzecz (...) praw z umowy ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych nieruchomości obciążonej powyższą hipoteką, weksel własny in blanco z wystawienia kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową oraz ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu w (...) S.A. Zakres i treść klauzuli dotyczącej niskiego wkładu własnego kredytu ujętej w decyzji był tożsamy z treścią § 3 ust. 4 umowy kredytowej.

Umowa o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) została zawarta przez strony według standardowego wzorca umownego stosowanego przez Bank. W treści umowy zawarto oświadczenie, że M. G. i W. G. (1) zapoznali się z postanowieniami „Regulaminu udzielania kredytu hipotecznego dla osób fizycznych – M.” i uznali jego wiążący charakter. Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 Regulaminu udzielania kredytów hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...)’ (...) S.A. z siedzibą w W. uzależniał udzielenie kredytu od przedstawienia przez wnioskodawcę prawnego zabezpieczenia kredytu zaakceptowanego przez (...). Nadto wnioskodawca był zobowiązany do pokrycia kosztów opłat związanych z ubezpieczeniem nieruchomości (§ 6 ust. 2 pkt 5 Regulaminu). Zgodnie zaś z § 17 ust. 3 pkt 2 Regulaminu prawne zabezpieczenie kredytu na okres przejściowy mogło stanowić ubezpieczenie spłaty kredytu w towarzystwie ubezpieczeniowym zaakceptowanym przez (...).

Postanowienia umowy nie były indywidualnie uzgadniane między stronami. M. G. oraz W. G. (1) nie mieli możliwości negocjowania warunków lub zrezygnowania z zabezpieczenia w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, jak również nie zostali zapoznani z ogólnymi warunkami ubezpieczenia. Nie mieli również możliwości wyboru ubezpieczyciela.

Z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (...) S.A. z siedzibą w W. pobrał od kredytobiorców łącznie kwotę 6.939,88 złotych, w tym: w dniu 30 maja 2006 r. kwotę 3.997,00 złotych tytułem składki ubezpieczeniowej oraz w dniu 28 maja 2009 r. kwotę 2.942,88 złotych tytułem odnowienia.

Powodowie mieli widzę oraz godzili się na pobranie składki z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, za pierwszy 36 miesięczny okres ubezpieczenia, w kwocie wskazanej w umowie, tj. 3.997,00 złotych.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów oraz zeznaniach powodów.

Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie, gdyż roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia przedawnia się w dziesięcioletnim terminie, określonym w art. 118 k.c. Dla rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia nie ma znaczenia, kiedy wierzyciel dowiedział się o tym, że świadczenie było nienależne, ani kiedy rzeczywiście wezwał dłużnika do zwrotu nienależnego świadczenia.

Kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było, czy wskazane kwoty, stanowiące składki na ubezpieczenie niskiego wkładu, zostały naliczone i pobrane przez pozwanego zasadnie, a zatem czy powodowie byli zobowiązani do ich uiszczenia.

Zgodnie ze stanowiskiem powodów brak jakiegokolwiek uzasadnienia dla pobrania przez pozwanego ww. kwot, przede wszystkim dlatego, że zapis umowy kredytu zawartej między stronami a dotyczący naliczania oraz pobierania składek na ubezpieczenie niskiego wkładu, stanowił niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu przepisu art. 385¹ k.c. i jako taki nie mógł być wiążący dla powodów, zaś pobranie od niego ww. kwot uznać należało za praktykę niedozwoloną.

Powodowie, uzasadniając żądanie pozwu, powoływali się między innymi na treść wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie z dnia 24 sierpnia 2012 r., XVII AmC 2600/11, w którym sąd uznał za niedozwolone postanowienie umowne stosowane we wzorcu umownym pozwanego o następującej treści: „jeśli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, ubezpieczenie podlega automatycznej kontynuacji, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie może przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata kredytu. Kredytobiorca upoważnia (...) do pobrania środków tytułem zwrotu kosztów ubezpieczenia w wysokości 3,5% różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym kredytobiorcy a wkładem wniesionym faktycznie, tj. (...) oraz zwrotu kosztów z tytułu kontynuacji przedmiotowego ubezpieczenia z rachunku wskazanego w § 6 bez odrębnej dyspozycji”.

Sąd Rejonowy za trafne uznał powoływanie się przez powodów na rozszerzoną skuteczność kontroli abstrakcyjnej dokonanej w powyższej sprawie, wskazując, że treść klauzuli zastosowanej przez pozwanego w przedmiotowej umowie kredytowej zbliżona była do przywołanej wyżej treści klauzuli wpisanej do rejestru klauzul niedozwolonych.

Zdaniem Sądu Rejonowego zarówno przekaz, jak i znaczenie wypływające z treści przedmiotowej klauzuli były tożsame z przekazem i znaczeniem klauzuli, którą Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie sygn. akt XVII AmC 2600/11 uznał za niedozwolone postanowienie umowne i wobec tego za nieuzasadnione uznał pobranie przez stronę pozwaną z rachunku powodów kwoty 2.942,88 złotych za kolejny okres ubezpieczenia.

W tym zakresie Sąd Rejonowy miał na uwadze, że powodowie zawierali objętą sporem umowę jako konsumenci, sporne postanowienie umowne nie było świadczeniem głównym, a co istotniejsze, nie było ono (co do składek ubezpieczenia, wymagalnych w kolejnych okresach, tj. po upływie pierwszych 36 miesięcy trwania umowy) określone w sposób jednoznaczny i kształtowało prawa i obowiązki powodów, jako konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy.

Przedmiotowe postanowienie nie zawierało dostatecznych informacji pozwalających uzyskać konsumentom (powodom) wiedzę, co do tego – jak faktycznie kształtują się koszty ubezpieczenia, które w ostatecznym wyniku muszą ponieść oraz – jak długo będą oni obowiązani refundować je pozwanemu jeżeli w ciągu 36 miesięcy nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem. W umowie wskazany był jedynie maksymalny okres ubezpieczenia wynoszący 108 miesięcy, natomiast z jej postanowień nie wynikało na jaki okres umowa ubezpieczenia zostanie przedłużona po upływie 36 miesięcy okresu kredytowania.

Sąd Rejonowy uznał, że powodowie nie byli w stanie skontrolować prawidłowość podejmowanych przez Bank czynności związanych z zawieraniem umowy ubezpieczenia z podmiotem trzecim na dalsze okresy czasu mimo, że to oni ponosili z powyższego tytułu koszty. Zostali zatem pozbawieni uprawnień w zakresie oceny zasadności kontynuowania umowy ubezpieczenia po upływie początkowych 36 miesięcy okresu kredytowania, choć zobowiązani byli do ponoszenia kosztów tego ubezpieczenia w tym czasie, które nie zostały precyzyjnie i w sposób jasny w umowie określone, co do dalszych okresów ewentualnego ubezpieczenia. Nadto powodom nie została również szczegółowo przedstawiona treść stosunku ubezpieczenia. Ze wskazanych przez pozwanego dokumentów nie wynikało, jaki był rzeczywisty zakres ochrony ubezpieczeniowej, jakie wypadki były objęte tą ochroną ani też jakie były ewentualne wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Powołane przez pozwaną dowody w postaci Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...) oraz decyzji kredytowej nie precyzowały dokładnie uprawnień ani obciążeń, jakie miałyby wynikać dla powodów z treści postanowienia zawartego w § 3 ust. 4 umowy kredytowej. Ponadto nie wskazano w nich definicji ubezpieczenia, jego przedmiotu, jak również nie sprecyzowano znaczenia ujętego w przytoczonej klauzuli sformułowania „inne zdarzenia kończące okres ubezpieczenia”.

Sąd Rejonowy uznał, że we wskazanym wyżej zakresie, tj. co do automatycznego kontynuowania ubezpieczenia niskiego wkładu własnego na dalsze okresy i obowiązku pokrywania związanych z tym kosztów przez powodów, treść § 3 ust. 4 umowy kredytowej zawierała postanowienie kształtujące prawa, a przede wszystkim, obowiązki powodów w sposób nie dający się zweryfikować i jako taka stanowiła klauzulę abuzywną.

W zakresie ciężaru udowodnienia indywidualnych uzgodnień, Sąd Rejonowy wskazał, że podstawę zawarcia przedmiotowej umowy kredytowej stanowiło wypełnienie i złożenie wniosku kredytowego sporządzonego na formularzu udostępnianym przez stronę pozwaną. Przedłożona powodom do podpisu umowa stanowiła wzorzec umowny stosowany przez stronę pozwaną, który nie podlegał negocjacom ani zmianom. Zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu własnego było zatem narzucone przez stronę pozwaną bez zgody powodów w tym zakresie.

W ocenie Sądu Rejonowego uznać należało, że postanowienia umowne dotyczące upoważnienia (...) S.A. z siedzibą w W. do naliczania i pobrania od powodów kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, wyłącznie w przypadku automatycznego przedłużenia ochrony ubezpieczeniowej, nie zostały uzgodnione indywidualnie.

Sąd Rejonowy podzielił stanowisko powodów, iż kwestionowane postanowienie umowy kredytowej skutkowało rażącym naruszeniem interesów konsumenta, bowiem kształtowało ich prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami.

Zdaniem sądu Rejonowego nieudzielenie powodom informacji o treści stosunku ubezpieczenia, w tym fakt, iż powodowie w istocie dysponowali jedynie oświadczeniem pozwanego co do pokrycia przez niego rzekomych kosztów ubezpieczenia, nie posiadając jednakże w istocie wiedzy za co naprawdę ponosili koszty, było sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Z tych wszystkich względów Sąd Rejonowy za niedozwoloną klauzulę umowną uznał zapis w umowie łączącej strony upoważniający pozwany bank, w przypadku automatycznego przedłużenia ochrony ubezpieczeniowej na dalsze okresy, do naliczania i pobrania od powoda kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, bez precyzyjnego wskazania powodowi wysokości tych kosztów.

Uznając zatem, że w zakresie tych kosztów strona pozwana nie mogła obciążać powodów obowiązkiem ich uiszczenia, dlatego też została zobowiązana do ich zwrotu, zgodnie z art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Podniesiony w tym zakresie przez pozwanego zarzut przedawnienia Sąd Rejonowy uznał za bezpodstawny.

O odsetkach orzeczono stosownie do treści art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Pozwany powinien był spełnić świadczenie po otrzymaniu odpisu pozwu w terminie 14 dni.

Wierzytelność powodów wobec Banku, która powstała w związku z nienależnie pobranymi składkami z tytułu umowy ubezpieczenia niskiego wkładu powstała przed zawarciem związku małżeńskiego, dlatego też stanowi przedmiot współwłasności powodów w częściach ułamkowych i wobec tego należało przyjąć, że udziały powodów w przedmiotowej wierzytelności są równe.

W pozostałym zaś zakresie żądanie powodów tak w zakresie odsetek ustawowych jak i należności w kwocie 3.997,00 zł Sąd Rejonowy uznał za nieuzasadnione i jako takie oddalił.

W ocenie Sądu Rejonowego za uzgodniony z powodami i zaakceptowany przez nich należy uznać sporny zapis umowy w zakresie w jakim został on jednoznacznie sprecyzowany i dotyczył pierwszego okresu ubezpieczenia i należnej za niego składki, wskazanej w umowie w kwocie 3.997,00 zł. Sąd Rejonowy uznał, że treść powyższego postanowienia jest zrozumiała i dostatecznie zindywidualizowana, a wobec tego nie sposób uznać jej za niedoprecyzowaną, czy niejasną. Kwota wymaganej od powodów składki na ubezpieczenie niskiego wkładu własnego została w tym zakresie wskazana wprost i jednoznacznie w treści umowy. Sąd Rejonowy uznał, że zapis ten nie został sformułowany w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszający interesy powodów, skoro kwota kosztów ubezpieczenia oraz sposób jej wyliczenia zostały powodom podane w umowie, z której treścią zapoznali się przed jej podpisaniem i nie zgłaszali w tym zakresie żadnych zastrzeżeń stronie pozwanej.

Sąd Rejonowy wskazał, że w dacie zawierania spornej umowy, powodowie liczyli się z obowiązkiem zapłaty ściśle wskazanej w umowie kwoty z tytułu kosztów ubezpieczenia.

Nadto nie oferowali oni stronie pozwanej w tym czasie innych sposobów zabezpieczenia kredytu, w szczególności tego, że uiszczą wymagany przez pozwany bank wkład własny.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 100 k.p.c. i art. 105 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powódowie, zaskarżając go w tj. w zakresie pkt 2 w którym Sąd oddalił powództwo co do kwoty 3 997,00 zł wraz z odsetkami oraz w pkt 3, w którym Sąd orzekł o kosztach. Przedmiotowemu rozstrzygnięciu zarzucili:

1. Naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 479⁴³ k.p.c. poprzez brak przyjęcia związania wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 24 sierpnia 2012 r., sygn. akt XVII AmC 2600/11.
2. Naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej i wybiórczej oceny dowodu z umowy kredytowej, regulaminu kredytowania decyzji kredytowej i brak ustalenia, że w tych dokumentach nie ma informacji na temat wymaganego i brakującego wkładu własnego oraz kwoty objętej ubezpieczeniem, przez co podana przez bank kwota pierwszej składki za ubezpieczenie niskiego wkładu własnego była nieweryfikowalna.
3. Naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej i wybiórczej oceny dowodu z przesłuchania powódki, a w rezultacie ustalenie, że powódka знаła charakter spornego ubezpieczenia, które dla pozwanego banku stanowiło rodzaj zabezpieczenia kwoty kredytu udzielanej powodom, a odpowiadającej 100% wartości nieruchomości, podczas gdy z przesłuchania wynika, że powódka nie została poinformowana, że bank udziela kredytów jedynie do 80% wartości nieruchomości, a kwota kredytu stanowiąca więcej niż 80% jest objęta obowiązkowym ubezpieczeniem.
4. Naruszenie prawa materialnego, tj. art. 385¹§ 3 k.c. poprzez przyjęcie, że § 3 ust. 4 umowy kredytowej w zakresie pierwszej składki był indywidualnie uzgodniony z powodami, podczas gdy z ustaleń faktycznych Sądu wynika, że powodowie nie mieli możliwości negocjowania warunków lub zrezygnowania z ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, a samo przeczytanie umowy przez konsumentów i podpisanie jej nie stanowi uzgodnienia postanowienia z konsumentem.
5. Naruszenie prawa materialnego, tj. art. 385¹§ 1 k.c. poprzez przyjęcie, że § 3 ust. 4 umowy w zakresie pierwszej składki za ubezpieczenie niskiego wkładu własnego nie narusza w sposób rażący interesów konsumenta i jest zgodny z dobrymi obyczajami, podczas gdy (i) brak wskazania kwoty objętej ubezpieczeniem uniemożliwiał zweryfikowanie poprawności wyliczonej składki i (ii) wobec braku podania jakichkolwiek informacji o ubezpieczeniu niskiego wkładu własnego konsumentom nie wiedzieli za co płać.
6. Naruszenie prawa materialnego, tj. art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. poprzez oddalenie powództwa co do 3 997,00 zł, podczas gdy zostały wykazane wszystkie przesłanki do uznania, że pierwsza składka pobrana przez (...) od M. i W. G. (1) również była świadczeniem nienależnym i powinna im zostać zwrócona.

Wobec stawianych zarzutów wnieśli o zmianę wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie od (...) S.A. na rzecz powodów kwoty po 1.998,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania w łącznej kwocie 1.895,30 zł, a nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł także pozwany, zaskarżając go w zakresie punktu I i III i zarzucając mu:

I. Naruszenie przepisów postępowania:

1. Naruszenia art. 3 k.p.c., w zw. z art. 6 k.c. i w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez pozbawione podstaw przyjęcie, iż powodowie udowodnił roszczenie dochodzone pozwem co do zasady.
2. Naruszenie art. 479⁴³ k.p.c. w zw. z art. 365 i 366 k.p.c., poprzez nieuzasadnione zastosowanie tego przepisu i pozbawione podstaw przyjęcie, iż co do w stosunku do umowy zawartej przez powodów, zachodzą podstawy do

zastosowania skutku przewidzianego w art. 479⁴³ k.p.c. w okolicznościach, w których w odróżnieniu od kontroli abstrakcyjnej wzorca umownego dokonywanej w trybie art. 479³⁶ i n. k.p.c., do której również odnoszą się hipoteza i dyspozycja art. 479⁴³ k.p.c., postanowienia umowy (nie zaś wzorca umownego) zawartej przez oznaczonego konsumenta z przedsiębiorcą podlegają indywidualnemu badaniu pod kątem oceny wystąpienia przesłanek z art. 385¹ k.c. z uwzględnieniem kryteriów z art. 385² k.p.c.

3. Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

a) wybiórcze i fragmentaryczne rozważenie zebranego materiału dowodowego z ograniczeniem się wyłącznie do oceny zakresu spornego postanowienia § 3 ust. 4 umowy kredytu oraz jego prostego zestawienia z klauzulą będącą przedmiotem rozpoznania przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, następnie wpisaną do Rejestru pod numerem 6068:

a) z pominięciem części zeznań powodów

b) z pominięciem dowodów wskazujących na fakt poniesienia przez pozwanego bank kosztów ustanowienia zabezpieczenia spłaty kredytu w części odpowiadającej kwocie objętej ubezpieczeniem niskiego wkładu własnego,

b) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez to, że:

- Sąd I instancji dokonał szczytkowego ustalenia stanu faktycznego sprawy w zakresie odnoszącym się do aspektu majątkowego, pozwalającego na ustanowienie innego rodzaju zabezpieczenia, z pominięciem znacznej części materiału dowodowego sprawy,

- Sąd I instancji przyjął, że kwestionowane postanowienie umowne nie dawało konsumentowi żadnych uprawnień w zakresie oceny zasadności kontynuowania umowy ubezpieczenia po upływie pierwszych 36 miesięcy, bowiem brak było w jego treści jakiegokolwiek zapisu, wskazującego na jaki okres umowa ubezpieczenia niskiego wkładu zostanie przedłużona po upływie pierwszych 36 miesięcy.

II. *Naruszenie przepisów prawa materialnego tj.*

1. naruszenie art. 385¹ § 1 k.c. i art. 385² k.c. poprzez wadliwą ich wykładnię polegającą na:

a) nieprawidłowej interpretacji pojęć: sprzeczności działania przedsiębiorcy z dobrymi obyczajami i naruszenia interesu konsumenta w kwalifikowanym, rażącym stopniu,

b) nieuzasadnionym przyjęciu, iż przewidziany w § 3 ust. 4 umowy kredytu obowiązek spełnienia przez powodów świadczenia pieniężnego, stanowiącego co do jego wymiaru równowartość świadczenia obciążającego pozwanego bank z tytułu ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia kredytu wynikającego ze specyfiki kredytu i zakresu żądania kredytobiorcy co do kwoty kredytu zaspokajającej interes powodów, stanowi samo w sobie podstawę do utożsamienia tegoż obowiązku umownego z narzuceniem przez przedsiębiorcę warunków umowy wg Sądu Rejonowego spełniających a limine przesłanki z art. 385¹ k.c.,

c) nieuzasadnionym przyjęciu, iż fakt poniesienia przez powodów kosztów odpowiadających ponoszonym przez bank dodatkowemu kosztowi, wynikającemu ze specyfiki kredytu udzielanego powodom, stanowi o działaniu sprzecznym z dobrymi obyczajami, i naruszeniu interesów powodów w rażącym stopniu,

d) nieuzasadnione przyjęcie, iż zabezpieczenie interesu wierzyciela stanowi naruszenie dobrych obyczajów i nieuzasadnione, a do tego rażące naruszenie interesów powodów, w okolicznościach, w których sposób zabezpieczenia jest zgodny z prawem, jak i nie stanowił nadmiernego obciążenia powodów jako strony umowy kredytowej,

e) niezasadne pominięcie niekwestionowanej przez powodów, a dowodzonej przez stronę pozwaną okoliczności, iż w przypadku wniesienia przez kredytobiorcę, wymaganego przez bank do udzielania kredytu, wkładu własnego, koszty te zarówno po stronie banku, jak i po stronie kredytobiorcy, nie powstałyby,

f) udzielenie kredytu, z pominięciem przyczyn powodujących powstanie kosztów po stronie banku, będących wyłączenie pochodną zakresu żądania kredytobiorcy,

g) wyłączenie z zakresu oceny spełnienia przesłanek zastosowania art. 385¹ k.c. szeregu okoliczności mających miejsce w dacie zawarcia umowy kredytu przez strony przy ocenie zgodności spornego postanowienia z dobrymi obyczajami i dokonanie tej oceny w oderwaniu od tych okoliczności, w oparciu o własne przekonanie Sądu, i jedynie na podstawie twierdzeń pozwu,

h) wyprowadzeniu, dającego się wywieść z motywów rozstrzygnięcia wniosku, iż przepisy art. 385¹ i 385² k.c. stanowią podstawę do dokonywania ich wyizolowanej od całokształtu relacji kontraktowej stron oceny, w oparciu jedynie o brzmienie konkretnego zapisu umowy,

2. Naruszenie art. 93 ust. 1 ustawy Prawo bankowe w związku z art. 65 § 2 k.c., polegające na nieuzasadnionym przyjęciu, iż czynności pozwanego banku wyrażone w spornym zapisie umowy, zmierzające do uzyskania zabezpieczenia udzielanego kredytu w taki sposób, aby wartość zabezpieczeń kredytu, jak i możliwość zaspokojenia poprzez realizację tych zabezpieczeń, będąca wyrazem szczególnego uprawnienia banku wynikającego ze zwiększonego, w przypadku kredytu powodów, ryzyka ponoszonego przez bank, mogą zostać uznane za działanie pozwanego naruszające dobre obyczaje i rażąco naruszające interes powoda.

3. Naruszenie art. 385¹ k.c., w związku z art. 385² k.c. oraz z art. 221 k.c., poprzez pozbawione podstaw przyjęcie, iż przepis art. 385¹ k.c. stanowi wyraz paternalistycznej ochrony przyznanej konsumentowi jako stronie umowy zawartej z przedsiębiorcą w taki sposób, iż powodowie jako konsumenci nie są obowiązani do wykazania żadnej, chociażby elementarnej staranności przy podejmowaniu decyzji o wstąpieniu w relację kontraktową z przedsiębiorcą.

4. Naruszenie art. 410 § 2 k.c., poprzez pozbawione podstaw przyjęcie, iż pozwany bank wzbogacił się kosztem powodów w stopniu odpowiadającym kosztom objęcia kredytu powodów ubezpieczeniem brakującego (niskiego) wkładu własnego.

Mając na uwadze powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę skarżonego wyroku poprzez zmianę pkt I sentencji wyroku, w którym Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powoda kwoty po 1.471,44 zł i oddalenie powództwa w tym zakresie oraz zmianę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za pierwszą instancję zawartego w pkt. III sentencji i wyroku i zasądzenie tychże od powodów na rzecz pozwanego, a nadto o zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kosztów postępowania za II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Pozwany, w związku z otrzymaniem odpisu apelacji powodów wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania za II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego pozwanego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodów zasługiwała na uwzględnienie niemalże w całości, zaś apelacja pozwanego podlegała oddaleniu, jako bezzasadna.

Odnosząc się do apelacji powodów, wskazać należy, że trafnie w niej podniesiono, iż ustalenia Sądu Rejonowego dotyczące abuzywności postanowienia o automatycznym kontynuowaniu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego na

dalsze okresy i obowiązku pokrywania przez powodów związanych z tym kosztów wskazane w treści § 3 ust. 4 umowy kredytowej znajdują zastosowanie także w odniesieniu do pierwszego okresu ubezpieczenia i należnej za niego składki.

Sąd Okręgowy uznał zasadność podniesionego przez powodów zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd Rejonowy dowolnej i wybiórczej oceny dowodu z umowy kredytowej, regulaminu kredytowania decyzji kredytowej, skutkujące przyjęciem, że w zakresie określenia wysokości pierwszej składki postanowienia umowy zapis ten wiąże powodów.

Wskazać bowiem należy, że różnica pomiędzy treścią wzorca umownego poddanego abstrakcyjnej kontroli w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 24 sierpnia 2012 r., sygn. akt XVII AmC 2600/11, a postanowieniem kwestionowanym w przedmiotowej sprawie dotyczy jedynie kwestii redakcyjnej (stylistyki, szyku zdań), przy czym oba używane są przez tego samego przedsiębiorcę (pозwanego).

Samo kwotowe określenie wysokości pierwszej składki w umowie nie wpływa bowiem na zmianę ustaleń dotyczących treści stosunku ubezpieczenia, z którą powodowie nie zostali zapoznani. Nie powoduje także, że powodom wiadomy był rzeczywisty zakres ochrony ubezpieczeniowej, wypadki objęte ochroną, czy ewentualne wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela. W przedstawionych dokumentach brak jest bowiem informacji na temat wymaganego i brakującego wkładu własnego oraz kwoty objętej ubezpieczeniem, a w treści tego postanowienia nie zdefiniowano pojęć umożliwiających wyliczenie wysokości świadczenia obciążającego konsumenta.

Nie można także przyjąć, jak dokonał tego Sąd Rejonowy, że wyliczenie wysokości tej składki w umowie, z której treścią zapoznali się przed jej podpisaniem powodowie stanowi, iż zapis ten nie został sformułowany w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza ich interesy.

Trafnie także powodowie wskazali na zarzut naruszenia art. 385¹§ 3 k.c. poprzez przyjęcie przez Sąd Rejonowy, że § 3 ust. 4 umowy kredytowej w zakresie pierwszej składki został indywidualnie uzgodniony z powodami, podczas gdy z ustaleń faktycznych tego Sądu wynika, że powodowie nie mieli możliwości negocjowania warunków lub zrezygnowania z ubezpieczenia niskiego wkładu własnego.

Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, iż sporne postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, gdyż powodowie nie mieli rzeczywistego wpływu na treść jego zapisu w zakresie obciążenia ich kosztami ubezpieczenia niskiego wkładu, mimo wyrażenia zgody na objęcie kredytu tym ubezpieczeniem, a umowa została zawarta na podstawie wzorca umownego. Podkreślić należy, że co do takich postanowień istnieje domniemanie braku ich indywidualnego uzgodnienia (385¹§ 3 k.c.)

Wobec tego niekonsekwentne wydaje się stanowisko Sądu Rejonowego, iż samo przeczytanie umowy, wiedza o wysokości pierwszej składki świadczy o tym, że postanowienie w zakresie ustalenia wysokości pierwszej składki zostało indywidualnie uzgodnione z konsumentami. Nie można podzielić poglądu Sądu Rejonowego, który z faktu, iż określenie składki jest zrozumiałe i określone kwotowo wyprowadził wnioski o jego indywidualnym uzgodnieniu i braku sprzeczności z dobrymi obyczajami, uznając jednocześnie pozostałą jego część za niedozwolone postanowienie umowne.

Zasadny jest także zarzut naruszenia art. 385¹§ 1 k.c. poprzez przyjęcie, że § 3 ust. 4 umowy w zakresie pierwszej składki za ubezpieczenie niskiego wkładu własnego nie narusza w sposób rażący interesów konsumenta i jest zgodny z dobrymi obyczajami. Skarżący trafnie podnoszą, że brak wskazania kwoty objętej ubezpieczeniem uniemożliwił zweryfikowanie poprawności wyliczonej składki, a wobec braku podania jakichkolwiek informacji o ubezpieczeniu niskiego wkładu własnego konsumentom nie mieli wiedzy co obejmuje tak określona opłata.

W ocenie Sądu Okręgowego ponoszenie całości kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu przez konsumentów stawiało ich w oczywistej niekorzystnej sytuacji, więc nie mogło być wątpliwości, co do rażącego charakteru naruszenia ich

interesów, jak również co do jego sprzeczności z dobrymi obyczajami. Przedmiotowy wzorzec umowny kształtował obowiązki powodów w sposób niezgodny z zasadą równorzędności stron, a konsumenci ponosili cały ciężar ekonomiczny zawarcia umowy ubezpieczenia, choć kontrahent nie przedstawił ani warunków opłacanej ochrony ubezpieczeniowej, ani skutków wypłaty świadczenia z ubezpieczenia dla kredytobiorców.

Pozwany, który był obciążony obowiązkiem wykazania, że kwestionowane postanowienie umowne zostało indywidualnie uzgodnione nie udowodnił, że ustalenie sposobu dodatkowego zabezpieczenia kredytu było przedmiotem jakichkolwiek negocjacji. Nadto wskazywana przez Sąd Rejonowy i pozwana okoliczność dotycząca świadomości i wiedzy powodów odnośnie warunków działania ubezpieczenia niskiego wkładu nie wpływa na ustalenie, że postanowienie umowne dotyczące kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu było z kredytobiorcami indywidualnie uzgadniane.

Niezależnie bowiem od tego, z jakich przyczyn konsument zdecydował się na zawarcie takiej umowy, postanowienie nie określające świadczenia głównego, które nie zostało z konsumentem indywidualnie uzgodnione, a które rażąco narusza jego interesy i jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, uznać należy za niedozwolone, a jako takie niewiążące, stosownie do art. 385¹ § 1 k.c.

W konsekwencji zasadny okazał się także zarzut naruszenia art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c., gdyż prawidłowe ustalenia Sądu Rejonowego winny skutkować uznaniem, iż

określona w umowie składka za pierwszy okres ubezpieczenia również była świadczeniem nienależnym i wobec tego powinna im zostać zwrócona.

W świetle powyższych ustaleń, Sąd Okręgowy uznał, iż apelacja powodów zasługuje na uwzględnienie w przeważającej mierze, dlatego też – działając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. – odpowiednio zmienił zaskarżony wyrok, zasądając od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwotę główną dochodzoną pozwem.

Apelacja powodów nie mogła zostać uwzględniona w zakresie, w jakim domagali się oni zasądzenia odsetek ustawowych od dnia wniesienia pozwu. Powodowie nie wykazali, aby przed wytoczeniem powództwa wzywali pozwanego Bank do zwrotu nienależnie uiszczonych przez nich na jego rzecz świadczenia, dlatego doręczenie odpisu pozwu należało potraktować, jako wezwanie (...) do jego spełnienia. Doręczenie odpisu pozwu nastąpiło w dniu 11 września 2015 r., zatem za prawidłowe należało uznać ustalenia Sądu Rejonowego, iż w rozpoznawanej sprawie odsetki należały się powodom od dnia 26 września 2015 r.

Z tego względu wnioski o zasądzenie odsetek od żądanych kwot od dnia wniesienia pozwu nie mogły zostać uwzględnione, a apelacja powodów w tym zakresie podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

W konsekwencji uwzględnienia powództwa powodów niemalże w całości, koniecznym stało się również dokonanie zmiany zaskarżonego orzeczenia w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przez Sądem I instancji, stosownie do jego wyniku.

Sąd Okręgowy orzeczenie w tym zakresie oparł o przepis art. 100 k.p.c., mając na uwadze, że powodowie ulegli tylko co do nieznacznej części swego żądania, co uzasadnia nałożenie na pozwanego obowiązku zwrotu na ich rzecz całości poniesionych przez nich kosztów. Koszty należne powodom obejmowały opłatę od pozwu (347 zł), opłatę skarbową od udzielonego pełnomocnictwa (17 zł), koszty podróży (331,60 zł) wynagrodzenie pełnomocnika, którego wysokość ustalono w oparciu o przepis § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (1.200 zł).

Mając na uwadze wszystkie powyższe rozważania za niezasadną należało uznać apelację pozwanego.

Wbrew twierdzeniom apelacji pozwanego ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy w zakresie w jakim Sąd ten uznał powództwo za zasadne są prawidłowe, a kwestionowany w tej części wyrok – oparty na właściwej analizie materiału dowodowego zebranego w sprawie, poddanej następnie trafnej ocenie prawnej – nie może być skutecznie wzruszony na skutek tej apelacji.

Przed wszystkim niezasadny jest zarzut naruszenia przez ten Sąd art. 233 § 1 k.p.c., poprzez uznanie, że powodowie udowodnili roszczenie w zakresie automatycznego kontynuowania ubezpieczenia niskiego wkładu własnego na dalsze okresy i obowiązku pokrywania związanych z tym kosztów. Wskazać należy, że skuteczne postawienie powyższego zarzutu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów.

Nie jest wystarczające natomiast przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak np. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 06 listopada 1998 r., II CKN 4/98).

Uzasadnienie omawianego zarzutu stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego, dlatego też nie mógł on zostać uwzględniony przez Sąd odwoławczy.

W niniejszej sprawie pozwany starał się sprowadzić kwestię abuzywności § 3 pkt. 4 umowy o kredyt hipoteczny do samej dopuszczalności zabezpieczenia spłaty kredytu w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu własnego oraz korzyści, jakie kredytobiorca uzyskiwał dzięki zastosowaniu właśnie tej formy zabezpieczenia.

Pozwany Bank podnosił, że ubezpieczenie niskiego wkładu własnego było standardowym i powszechnie stosowanym zabezpieczeniem spłaty kredytu w sytuacji gdy kredytobiorca nie dysponował wymaganym przez bank wkładem własnym, tj. własnymi środkami finansowymi, które mógłby zainwestować w zakup kredytowanej nieruchomości. Ponadto wskazywał, że skorzystanie z tej formy zabezpieczenia umożliwiło powodowi otrzymanie kredytu we wnioskowanej wysokości, mimo nieposiadania wymaganego przez bank wkładu własnego.

W zakresie zarzutu naruszenia art. 385¹ § 1 i 3 k.c. wskazać należy, że Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia Sądu Rejonowego dotyczące abuzywności przedmiotowego postanowienia umownego, jednakże bezzasadnie zostały one ograniczone jedynie do automatycznego kontynuowania ubezpieczenia niskiego wkładu własnego na dalsze okresy i obowiązku przez powodów pokrywania związanych z tym kosztów. Ustalenia w tym przedmiocie należało bowiem zastosować także do zapisu umowy określającego wysokość składki za pierwszy okres ubezpieczeniowy, jako spełniającego przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego brak rzetelnej informacji co do funkcji, mechanizmu działania, alternatywnych metod zabezpieczenia stanowiło działanie sprzeczne z dobrymi obyczajami ze strony pozwanego Banku i rażąco naruszało interesy konsumenta.

Bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 3 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. i w zw. z art. 232 k.p.c., gdyż pozwany sprowadza go do braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego sprawy, z czym Sąd Okręgowy się nie zgadza. Sąd Rejonowy ustalając, iż postanowienia § 3 ust. 4 umowy stanowi niedozwolone postanowienie umowne dokonał własnej oceny treści tego zapisu w odniesieniu do okoliczności niniejszej sprawy, mając na uwadze orzeczenie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie sygn. akt XVII AmC 2600/11.

Jednocześnie podkreślić należy, że Kodeks cywilny wyklucza przyjęcie indywidualnego uzgodnienia postanowień umownych w szczególności w sytuacji, gdy postanowienia te zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

W rozpoznawanej sprawie było oczywiste, że powodowie nie mieli wpływu na ustalenie treści wzorca stworzonego przez bank. Wskazywana przez apelującego świadomość powodów odnośnie warunków ubezpieczenia niskiego

wkładu nie wpływa na ustalenie, że postanowienie umowne dotyczące kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu nie było z nimi indywidualnie uzgadniane.

Jak trafnie podniesiono w uzasadnieniu powoływanego już wyroku z dnia 24 sierpnia 2012 r. (sygn. akt XVII AmC 2600/11), zapisy nakładające na konsumentów obowiązek ponoszenia kosztów umowy ubezpieczenia w sytuacji, w której nie są oni ani stroną tej umowy ani uposażonymi z tytułu przedmiotowego ubezpieczenia, nie mogą zostać uznane za wiążące. Dalszą przyczyną stwierdzenia abuzywności przy abstrakcyjnej kontroli wzorca było ustalenie, że w jego treści nie zdefiniowano pojęć umożliwiających wyliczenie wysokości świadczenia obciążającego klienta. Nadto wzorzec nie zawiera postanowień wskazujących, jakie inne zdarzenie poza całkowitą spłatą kredytu będzie powodować zakończenie okresu ubezpieczenia. Wskazać należy, że przesłanki te zaistniały w rozpoznawanej sprawie.

Zdaniem Sądu Okręgowego przedmiotowe postanowienie jest w całości postanowieniem niedozwolonym, gdyż obowiązki i uprawnienia stron przy realizacji zabezpieczenia w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu własnego zostały ukształtowane w taki sposób, że cały ekonomiczny ciężar uzyskania i realizacji tego zabezpieczenia ponosi wyłącznie konsument. Treść postanowienia wykluczała ekwiwalentność świadczeń stron przy realizacji przyjętego zabezpieczenia. Nadto naruszeniem dobrych obyczajów było już samo zaniechanie zapoznania kredytobiorców ze skutkami zawarcia umowy ubezpieczenia, którą w całości finansowali.

Dlatego prawidłowo przyjął Sad Rejonowy, iż postanowienie umowne nakładające na powodów obowiązek opłacenia całości składki ubezpieczenia niskiego wkładu było postanowieniem zarówno sprzecznym z dobrymi obyczajami jak i rażąco naruszającym interesy konsumenta.

W świetle powyższych ustaleń, Sąd Rejonowy słusznie, iż w tym zakresie dochodzona pozwem kwota stanowiła świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 k.c., albowiem skutek uznania postanowienia § 3 ust. 4 umowy kredytowej za klauzulę abuzywną doszło do upadku podstawy do pobrania składek tytułem ubezpieczenia niskiego wkładu zgodnie z art. 385¹§1 k.c., a tym samym spełniły się przesłanki uzasadniające dokonanie zwrotu przez bank nienależnie uzyskanej kwoty.

W konsekwencji apelacja pozwanego Banku podlegała oddaleniu jako bezzasadna, o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania ma swoją podstawę w art. 100 k.p.c. Powodowie ulegli tylko co do nieznacznej części swego żądania, co uzasadnia nałożenie na pozwanego obowiązku zwrotu na ich rzecz całości poniesionych przez nich kosztów. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika, którego wysokość ustalono w oparciu o przepis § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (1.200 zł) oraz opłata od apelacji (200 zł).

SSR (del.) Katarzyna Małysa SSO Joanna Staszewska SSO Agnieszka Fronczak